

Република Србија
ВРХОВНИ СУД

Рев 12915/2022

21.02.2024. године

Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., обојица сада на привременом раду у ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Цветковић, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обоје из села ..., чији је заједнички пуномоћник Новица Ничић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца АА изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1428/21 од 07.12.2021. године, у седници већа одржаној 21.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца АА, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1428/21 од 07.12.2021. године у делу става другог изреке којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца АА да се утврди према туженима да је он искључиви власник катастарске парцеле број .. КО ..., тзв. место „село кућни плац“ укупне површине 04,27 ара која је уписана у листу непокретности број .. КО ... и у ставу трећем изреке и предмет у том делу враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 6094/19 од 08.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и утврђено према туженима да је тужилац АА поред већ уписаног сувласничког удела у листу непокретности број .. за КО ... у односу на кп.бр. .. КО ... од 13/16 идеалних делова, као и сувласничког удела од 5/8 идеалних делова у односу на објекте постојеће на овој катастарској парцели и то објекта бр. 2 – породична стамбена зграда и објекта бр. 3 – помоћни објекат, власник и на још 1/40 идеалних делова на кп.бр. .. КО ... укупне површине 6,44 ари и власник на још 1/20 идеалних делова објеката постојећих на на овој катастарској парцели, и да је тужилац ББ власник на 1/40 идеалних делова кп.бр. .. КО ... укупне површине 6,44 ари и власник на 1/20 идеалних делова објеката постојећих на овој катастарској парцели, а описаних као објекат бр. 2 – породична стамбена зграда и објекат бр. 3 – помоћни објекат, а који објекти се код СКН у Лесковцу воде у листу непокретности бр. .. КО ..., а што су

тужени дужни да признају. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА и утврђено према туженима да је овај тужилац искључиви власник кп.бр. .. КО ... зв. Место „село кућни плац“ укупне површине 04,27 ари, а која непокретност код СКН у Лесковцу води у листу непокретности бр. .. КО ..., што су тужени дужни признати. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове спора од 338.675,00 динара, са законском затезном каматом од дана падања у доцњу до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1428/21 од 07.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, у делу у коме је одлучено да је тужилац ББ власник на 1/40 идеалних делова кп.бр. .. КО ... укупне површине 6,44 ари и власник на 1/20 идеалних делова објеката постојећих на овој катастарској парцели, а описаних као објекат бр. 2 – породична стамбена зграда и објекат бр. 3 – помоћни објекат, а који објекти се код СКН у Лесковцу воде у листу непокретности бр. .. КО ..., што су тужени дужни да признају. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке којим је утврђено да је тужилац АА поред већ уписаног сувласничког удела у листу непокретности број .. КО ... у односу на катастарску парцелу .. од 13/16 идеалних делова, као и сувласничког удела од 5/8 идеалних делова у односу на објекте постојеће на овој парцели и то објекат бр. 2 – породична стамбена зграда и објекат бр. 3 – помоћни објекат, власник на још 1/40 идеалних делова кат.парцеле .. КО ... укупне површине 6,44 ари и власник на још 1/20 идеалних делова објеката постојећих на овој катастарској парцели, а описаних као објекат бр. 2 – породична стамбена зграда и објекат бр. 3 – помоћни објекат, утолико што се утврђује да је овај тужилац власник на још 1/80 делова катастарске парцеле бр. .. КО ... укупне површине 6,44 ари и власник на још 1/40 идеалних делова објеката постојећих на овој катастарској парцели, а описаних као објекат бр. 2 – породична стамбена зграда и објекат бр. 3 – помоћни објекат, који се воде у листу непокретности бр. .. КО ..., док је преко досуђеног, а до затраженог удела од 1/40 делова за парцелу и преко досуђеног до затраженог удела од 1/20 делова на објектима, одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца АА; преиначена је првостепена пресуда и у ставу другом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се утврди према туженима да је он искључиви власник катастарске парцеле бр. .. КО ..., тзв. место „село кућни плац“ укупне површине 04,27 ара, а која непокретност код СКН у Лесковцу води у листу непокретности бр. .. КО Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке у погледу одлуке о трошковима поступка, тако што је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то у преиначујућем делу из става другог изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца АА у односу на катастарску парцелу број .. КО ... и у ставу трећем изреке којим је одлучено о трошковима поступка, овај тужилац је благовремено изјавио ревизију са допуном, због битних повреда одредаба парничног поступка учињених пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правноснажну другостепену пресуду у наведеном побијаном делу на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходници странака су били ДД и ЂЂ који су имали синове ЕЕ и ВВ (овде туженог) и ћерке ЖЖ и ЗЗ. Наследници сада пок. ЕЕ су тужиоци АА и ББ, док је тужени ВВ син покојног ДД, а брат покојног ЕЕ (оца ревидента). Наследница сада пок. ЖЖ (рођене ...) је њена ћерка, овде тужена ГГ. ДД је за живота са својим сином ЕЕ закључио уговор о доживотном издржавању. Предмет овог уговора су биле, између осталог, и катастарске парцеле бр. .. и .. КО ..., са зградама изграђеним на њима. Након смрти оца, ЕЕ није био позван као учесник у оставинском поступку расправљања заоставштине пок. ДД због чега у том поступку није био приложен уговор о доживотном издржавању и донето је решење о наслеђивању О 666/91 којим су предметне парцеле као ДД имовина остављене у наслеђе његовим законским наследницима (супрузи ЂЂ, синовима ЕЕ и ВВ, ћерки ЖЖ и сину иза покојне ћерке ЗЗ - ИИ) са уделима од по 1/5 идеална дела, иако је та имовина била предмет уговора о доживотном издржавању. Због тога је ЕЕ поднео тужбу и покренуо парнични поступак ради реализације свог права из уговора о доживотном издржавању и у овом поступку је донета пресуда Општинског суда у Лесковцу П 1692/99 од 11.12.2000. године којом је ЕЕ утврђено право својине, између осталог, и на катастарским парцелама број .. и .. КО ... и обавезани су тужени у тој парници (ЂЂ, ЖЖ, ВВ и ИИ) да предметне парцеле путем физичке деобе уступе ЕЕ као тужиоцу тако што ће се исте избрисати са имена покојног ДД (које су остале уписане на његово име на 4/5 дела, а на преосталих 1/5 дела се уписао законски наследник ИИ) и уписати на име ЕЕ. Између ЕЕ као поклонодавца и његовог сина, овде тужиоца АА као поклонопримца закључен је и судски оверен уговор о поклону бр. Ов 4519/2000 дана 15.08.2000. године чији је предмет била катастарска парцела бр. .. зв. место "село кућни плац" укупне површине 4,15 ари, која се састоји од дворишта, куће и зграде и води се у поседовном листу бр. .. КО Након тога су закључили и судски оверили нови уговор о поклону бр. Ов 929/2001 дана 21.02.2001. године, којим је ЕЕ као поклонодавац, на основу пресуде Општинског суда у Лесковцу П 1692/99 од 11.12.2000. године, сву имовину стечену овом пресудом (односно уговором о доживотном издржавању) поклонио тужиоцу АА, међу којим парцелама је и цела катастарска парцела бр. .. . Овако стечена права тужилац АА је укњижио код надлежне службе СКН у Лесковцу, али је ова служба извршила погрешан упис у односу на катастарску парцелу бр. .. и објектима изграђеним на овој парцели, обзиром да је тужиоца АА уписала тада као јединог власника на овој парцели и објектима на њој (а није имала у виду права осталих санаследника по решењу о наслеђивању). Предметне парцеле (.. и ..) су настале 1976. године цепањем јединствене катастарске парцеле бр. .. на којој је као власник

био уписан пок. ДД. Он је остао уписан и на новоформираним парцелама .. и .. са снимљним и уписаним објектима. Спорна парцела бр. .. није била предмет решења о наслеђивању, али је била предмет утврђења из пресуде Општинског суда у Лесковцу П 1692/99 од 11.12.2000. године. Након смрти ДД и његове супруге ЂЂ, по правноснажним решењима о наслеђивању (О 666/91 и О 1832/05) и по наведеној правноснажној пресуди Општинског суда у Лесковцу П 1692/99 предметне парцеле су уписане као сувласништво туженог ВВ у 2/16 иделаних делова и 2/8 иделаних делова на објектима постојећим на парцели .., ЖЖ у 1/16 идеалних делова и 1/8 идеалних делова на објектима постојећим на парцели .., ИИ у 1/16 идеалних делова и 1/8 идеалних делова на објектима постојећим на парцели .. . ИИ је свој тада уписани сувласнички удео од 1/16 иделаних делова на предметним парцелама, признајући уговор о поклону, пренео тужиоцу АА, који је покушао код надлежне службе СКН да изврши исправку уписа, али је његов захтев одбачен јер се није појавио у поступку који је иницирао као подносилац захтева. Тренутно катастарско стање на катастарским парцелама .. и .. је такво да су уписани тужилац АА са уделом од 13/16, тужени ВВ са уделом од 2/16 и тужена ГГ са уделом од 1/16 идеалних делова, док су објекти уписани на тужиоца АА. Током поступка тужилац АА је тврдио да је његов отац ЕЕ још 1977. године купио од свога оца ДД катастарску парцелу бр. .. и да се на основу уговора о купородаји његов отац укњижио као власник ове парцеле код надлежне службе СКН у Лесковцу, а да је упис ове парцеле на имена тужених 2014. године извршен очигледно без правног основа, што је првостепени суд утврдио на основу извештаја СКН Лесковац од 03.03.2020. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у односу на спорну катастарску парцелу бр. .. КО ... усвојио тужбени захтев тужиоца АА и утврдио да је он искључиви власник ове парцеле, налазећи да је његов отац ЕЕ ову парцелу купио од свога оца ДД још 1977. године и тада се уписао као њен искључиви власник, након чега ју је поклонио сину, овде тужиоцу АА, уговором о поклону Ов 4519/2000 од 15.08.2000. године. Закључак овог суда је да стога ова парцела није била предмет решења о наслеђивању након смрти ДД, те да није било правног основа по којем је надлежна служба СКН у Лесковцу 2014. године извршила упис права својине у идеалним деловима на овој парцели у корист тужених.

Другостепени суд није прихватио чињенично-правни закључак првостепеног суда, већ је преиначио првостепену пресуду у овом делу и одбио тужбени захтев за утврђење искључивог права својине тужиоца АА на катастарској парцели .., позивајући се на правило о терету доказивања. Овај суд сматра да тужилац АА није доказао посебну имовину свог оца, односно чињеницу да је његов отац ЕЕ купио ову парцелу од свога оца ДД 1977. године јер није доставио писани купородајни уговор на који се позива. Због тога није могао да стекне право својине у целости на овој парцели ни по основу каснијег уговора о поклону са оцем као поклонодавцем. Према становишту другостепеног суда ова парцела је била предмет уговора о доживотном издржавању, али не у целости већ у уделу од $\frac{3}{4}$ идеална дела, па је тако тужиочев отац ЕЕ могао стећи само $\frac{3}{4}$ ове парцеле(како је по

мишљењу овог суда и утврђено правноснажном пресудом Општинског суда у Лесковцу П 1692/99 од 11.12.2020. године), док је преосталих $\frac{1}{4}$ идеалних делова ове парцеле заоставштина пок. ДД, због чега тужилац не може бити њен искључиви власник.

По оцени Врховног суда, основано се у ревизији истиче да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП јер је овај суд погрешно применио процесне одредбе о терету доказивања из члана 228. и 231. у вези са чланом 8. ЗПП, а што је ревизијски разлог из члана 407. став 1. тачка 3. истог закона.

Наиме, у току поступка, у недостатку писаног доказа - уговор о купопродаји парцеле .. из 1977. године, тужилац је као доказ за своје тврдње доставио уверење СКН Лесковац од 23.10.2017. године, које се налази у списима предмета и у којем је, између осталог, наведено да се 1977. године на основу уговора о купопродаји Ов.бр. 1371/77 од 06.03.1977. године катастарска парцела бр. .. уписује у поседовни лист бр. .. КО ... на име ЕЕ, који је био уписани власник све до 2000. године када је дошло до промене власништва у корист тужиоца АА по основу уговора о поклону Ов.бр. 4519/2000 од 15.08.2000. године. Како се ради о јавној исправи издатој од стране надлежног државног органа који води евиденцију о непокретностима и правима на њима, при чему тужени нису оспоравали њену садржину, у оваквој процесној ситуацији, другостепени је погрешно применио процесно правило о терету доказивања.

С обзиром на учињену битну повреду у поступку пред другостепеним судом, по оцени Врховног суда за сада се не може испитати правилност примене материјалног права јер је и чињенично стање недовољно расправљено и самим тим непотпуно утврђено у погледу историјата уписа права власништва на спорној катастарској парцели бр. .. КО

Следом наведеног, полазећи од писаних доказа у списима, другостепени суд ће у поновном жалбеном поступку у смислу изнетих примедби оценити правилност и потпуност чињеничног утврђења из првостепене пресуде у погледу тога када су и који правни послови, односно уговори закључивани између пок. ДД и пок. ЕЕ у погледу сорне парцеле бр. .. КО ..., па ће у зависности од тога правилном применом материјалног права поново одлучити о жалби на одлуку о тужбеном захтеву тужиоца АА за утврђење искључивог права својине на предметној катастарској парцели, водећи рачуна да је првостепена пресуда већ једнапут била укидана.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Луговац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић